

9

คันในช่องคลอดทำอย่างไร

“ อาการคันในช่องคลอดเป็น
ปัญหาที่พบบ่อยในสตรี โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งในวัยเจริญพันธุ์ ”

ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงจิตเกษม เก่งพล
ภาควิชาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

อาการคันในช่องคลอดเป็นปัญหาที่พบบ่อยในสตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยเจริญพันธุ์ อย่างไรก็ตามมีสตรีส่วนน้อยที่มาพบสูตินรีแพทย์เพื่อตรวจหาสาเหตุ เนื่องจากมีความกระดากอาย ไม่อยากตรวจภายใน จึงมักพยายามหาวิธีการบรรเทาอาการด้วยตนเอง ซึ่งบางครั้งไม่ได้แก้ไขที่สาเหตุ ทำให้อาการนี้ไม่หาย และก่อให้เกิดความรำคาญ กังวล และอาจส่งผลไปถึงสุขภาพจิตอีกด้วย

ถาม อาการคันในช่องคลอดเกิดจากสาเหตุใดได้บ้าง?

ตอบ สาเหตุที่พบบ่อย ได้แก่

1. เชื้อราในช่องคลอด
2. เชื้อพยาธิในช่องคลอด
3. ช่องคลอดอักเสบจากเชื้อแบคทีเรียที่ไม่จำเพาะ
4. ช่องคลอดอักเสบจากสารเคมีและจากภาวะภูมิแพ้
5. ช่องคลอดอักเสบในวัยชรา
6. สาเหตุอื่นๆ เช่น สิ่งแปลกปลอม รวมไปถึงพวกเนื้องอกและมะเร็งของอวัยวะสืบพันธุ์

ถาม มีวิธีการสังเกตอย่างไรบ้างว่าอาการคันในช่องคลอดเกิดจากสาเหตุใด?

- ตอบ**
1. เชื้อราในช่องคลอด มักมีอาการคันและแสบทั้งในช่องคลอดและปากช่องคลอด ร่วมกับมีตกขาวลักษณะคล้ายตะกอนนม
  2. เชื้อพยาธิในช่องคลอด จะมีตกขาวลักษณะเป็นน้ำ สีเขียวหรือเหลือง กลิ่นเหม็น เป็นฟอง จะคันที่ในช่องคลอดและปากช่องคลอดมาก
  3. ช่องคลอดอักเสบจากเชื้อแบคทีเรียที่ไม่จำเพาะ มักจะมีตกขาวเป็นน้ำสีขาวขุ่น กลิ่นเหม็นคาวมาก เหมือนกลิ่นคาวปลา
  4. ช่องคลอดอักเสบจากสารเคมีและจากภาวะภูมิแพ้ เกิดจากการสัมผัสหรือได้รับสารบางอย่างแล้วเกิดอาการคันระคายเคือง
  5. ช่องคลอดอักเสบในวัยชรา เกิดหลังวัยหมดระดู ช่องคลอดจะแห้งมาก ลักษณะผนังช่องคลอดบางเรียบ ทำให้เกิดอาการแสบ คัน และอาจมีตกขาว

6. สาเหตุอื่นๆ เช่น สิ่งแปลกปลอม เกิดจากการสอดใส่สิ่งแปลกปลอมเข้าไปในช่องคลอด ส่วนเนื้องอกหรือมะเร็งของอวัยวะสืบพันธุ์ อาจมีตกขาวผิดปกติเกิดการติดเชื้อ และเกิดอาการคันตามมาได้

ถาม ถ้ามีอาการคันในช่องคลอด ควรทำอย่างไร?

ตอบ ไปพบสูตินรีแพทย์เพื่อตรวจภายในหาสาเหตุ และรักษาตามสาเหตุ ซึ่งนอกจากสูตินรีแพทย์จะทำการตรวจภายในเพื่อวินิจฉัยและให้การรักษาแล้ว จะทำการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกให้ด้วยถ้าไม่เคยได้รับการตรวจมาก่อน

ถาม มีวิธีการรักษาอาการคันในช่องคลอดอย่างไรบ้าง?

ตอบ รักษาตามสาเหตุ เช่น เป็นเชื้อรา รักษาโดยให้ยาฆ่าเชื้อรา ซึ่งมีทั้งแบบยาเม็ดรับประทาน ยาเหน็บช่องคลอด หรือยาทาในกรณีที่เป็นบริเวณผิวหนังภายนอก ส่วนเชื้อพยาธิและช่องคลอดอักเสบจากเชื้อแบคทีเรียที่ไม่จำเพาะ รักษาโดยยาปฏิชีวนะ และจำเป็นต้องรักษาสามีด้วยกรณีที่เกิดจากเชื้อพยาธิ สาเหตุจากสารเคมีหรือภูมิแพ้ ต้องกำจัดสาเหตุที่ทำให้เกิด และอาจชำระล้างด้วยน้ำอุ่นหรือน้ำเกลือแล้วให้ยาบรรเทาอาการภูมิแพ้ ในสตรีวัยหมดระดูอาจต้องให้ฮอร์โมนในรูปแบบของยาเม็ดรับประทาน หรือยาทาเฉพาะที่ก็ได้ ในกรณีที่มีสิ่งแปลกปลอมในช่องคลอดต้องเอาออก ร่วมกับให้ยาปฏิชีวนะถ้ามีการอักเสบร่วมด้วยส่วนเนื้องอกหรือมะเร็ง จะมีวิธีการรักษาที่เฉพาะสำหรับความผิดปกติแต่ละชนิด

ถาม มีแนวทางในการป้องกันอาการคันในช่องคลอดอย่างไรบ้าง?

- ตอบ** 1. พยายามรักษาความสะอาดบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์อย่าให้อับชื้น เนื่องจากความอับชื้นจะทำให้เกิดเชื้อราได้ง่าย กางเกงชั้นในควรใช้เป็นผ้าฝ้าย ซึ่งจะระบายอากาศได้ดีกว่าผ้าใยสังเคราะห์
2. ถ้าจำเป็นต้องรับประทานยาปฏิชีวนะเป็นเวลานานเพื่อรักษาโรคบางอย่าง ให้ระวังจะเกิดเป็นเชื้อราในช่องคลอดได้ง่าย เนื่องจากยาปฏิชีวนะจะทำลาย

ดูแลตนเองอย่างไร 60 ก่อนไปพบแพทย์ เล่ม 1

เชื้อแบคทีเรียในช่องคลอดซึ่งเป็นตัวทำหน้าที่ป้องกันไม่ให้เกิดการเจริญเติบโตของเชื้อต่างๆ ที่ทำให้เกิดโรค

3. ใช้ถุงยางอนามัยเวลามีเพศสัมพันธ์ จะช่วยป้องกันสาเหตุที่เกิดจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้
4. หลีกเลี่ยงสารที่ทำให้เกิดอาการภูมิแพ้
5. อย่าสอดใส่สิ่งแปลกปลอมเข้าไปในช่องคลอด
6. ตรวจภายในเป็นประจำอย่างน้อยปีละครั้ง ถ้าตรวจพบความผิดปกติ แพทย์จะได้ทำการรักษาแต่เนิ่นๆ